

D20 Adam Roch Albert Salmonowicz

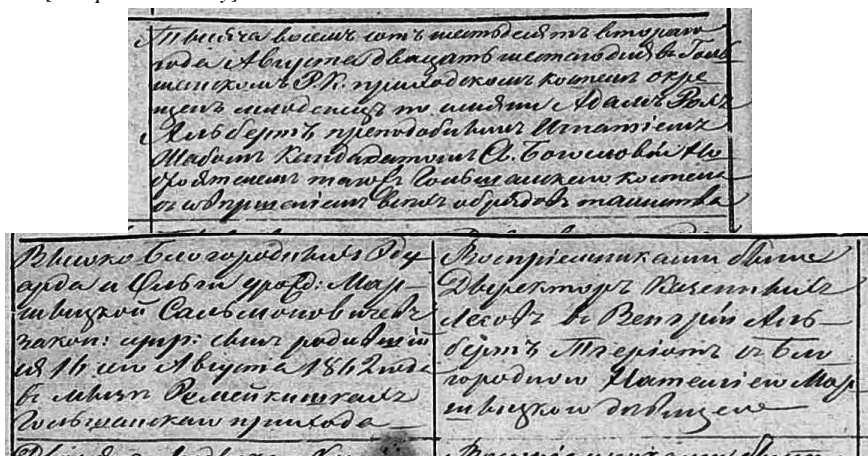
ur. 16.08.1862 r. w Remejkiszkach zm. 1942 r. w Remejkiszkach

syn Edwarda Jana (D12)

żona Józefa Arcisz (ur. , zm. 1962 r. w Gorzowie Wlkp. (?))

dzieci: bezdzietny; adoptował Lecha Orłowskiego (D25) (późniejszego męża Ireny, córki Józefy (D23) – siostry Adama)

- metryka urodzenia [KM par. Holszany]

26.08.1862 r. w kościele parafialnym w Holszanach ks. Ignacy Szabo ochrzcił imionami **Adam Roch Albert** niemowlę, **syna** Jaśnie Wielmożnego **Edwarda Salmonowicza** i **Olgi Marszyckiej**, urodzonego 16.08.1862 r. w Remejkiszkach.

Rodzice chrzestni: dyrektor lasów cesarskich na Węgrzech **Albert Thieriot** i panna **Natalia Marszycka**

Albert Thieriot c.k. rzeczywisty radca leśny; członek Towarzystw Leśnych: ogólnoaustriackiego, zachodniogalicyskiego, węgierskiego i alpejskiego; członek c.k. Towarzystw Gospodarczych: wiedeńskiego, galicyjskiego i krakowskiego; członek Węgierskiego Towarzystwa Badaczy Natury

- Studenci i absolwenci (Polacy) Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa w Puławach (1869-1914): ??

Salmonowicz Adam (A 1883) [Litera w nawiasie oznacza: A - rolników (agronomów)]

- ukończył Krajową Wyższą Szkołę Rolniczą w Dublinach – patrz - odpis:

» **JPan ADAM ROCH ALBERT trojga im. SALMONOWICZ**
ŚWIADECTWO Z UKOŃCZONYCH NAUK ze stopniem celującym

Dan w Dublinach 5. lutego 1887

Podpisali: Dyrektor Władysław Lubomęski Profesor Rolnictwa; Kazimierz Pańkowski Profesor Chowu Zwierząt domowych; Dr Roman Wawnikiewicz Profesor Chemii; Dr Emil Godlewski Profesor Botaniki; Piotr Manasterski Profesor-Adjunkt; Tomasz Rylski Profesor Inżynierji wiejskiej; Dr Juliusz Au Profesor Ekonomii i Administracji wiejskiej; Zygmunt Kahane Profesor Chowu Zwierząt domowych. «

Dubliny, wś, 8 km od Lwowa. Szkoła Gospodarstwa Wiejskiego i szkoła parobków i dozorców gospodarskich, otwarte w 1856 r., utrzymywane przez Galicyjskie Towarzystwo Gospodarcze do końca 1877 r. 1.01.1878 r. przeszły pod zarząd wydziału krajowego. Szkoła gospodarstwa wiejskiego była uznawana za "rolniczy wyższy zakład naukowy". (w 1885 r. była – przy brakach występujących do 1878 r. – na wysokim poziomie naukowym).

- "(...) w Dublinach, w tamtejszej szkole rolniczej, Wincenty Janowicz (...) umiał (...) stworzyć kółko rolnicze. (...) Był tam (...) Salmonowicz, przyszły właściciel majątku w Oszmiańskim (...)" – dot. roku 1885.

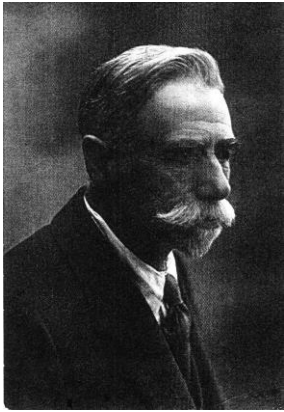
[patrz: Krzywicki Ludwik, *Wspomnienia*, Czytelnik, Warszawa 1947, t. 1]

- „(...) Obecnie włada nimi [Remejkiszkami] wraz z rodzeństwem syn Edwarda Salmonowicza, Adam, kierujący wzorowo i postępowie rozległą gospodarką. (...)” (Cz. Jankowski, *Powiat Oszmiański*, Kraków 1896)

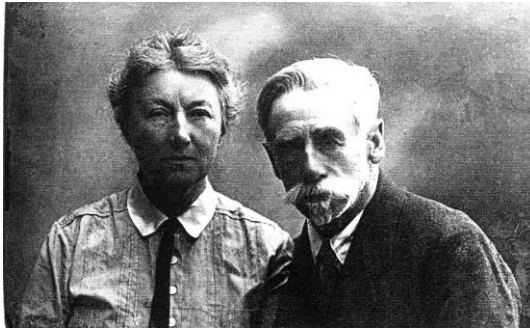
- „(...) Wszystkim, którzy przy układaniu niniejszego tomu łaskawą a chętną darzyli mię pomocą, w szczególności zaś pani Marji Skarbak-Ważyńskiej, pp. Władysławowi Skarbak-Ważyńskiemu, Janowi Odyńcowi, hr. Adamowi Czapskiemu, Konstantemu Szwykowskiemu, **Adamowi Salmonowiczowi**, Kazimierzowi Poderni, Bolesławowi Rusieckiemu, Andrzejowi Podbereskiemu, Kazimierzowi Szafnagłowi, Rafałowi i Stanisławowi Popławskiemu, Henrykowi Karczewskiemu, Edwardowi Czernickiemu, Antoniemu Jurgensonowi, Edwardowi i Ferdynandowi Rószczycom, Franciszkowi Odyńcowi, Juljuszowi Ganowi, Władysławowi Chądzyńskiemu, niech mi wolno będzie na tem miejscu złożyć pełne najwyższej wdzięczności podziękowanie. Polany, w listopadzie 1895 r.”

(Cz. Jankowski, *Powiat Oszmiański*, Kraków 1896, *Słowo wstępne*)

- był członkiem Komisji Rolnej powiatu oszmiańskiego [patrz: *Kalendarz Ilustrowany „Kurjera Litewskiego”* 1910]

Adam Salmonowicz (ok. 1935)

Adam Salmonowicz z żoną Józefą (ok. 1935)

Adam Salmonowicz (1936)

- z pamiętnika Lecha Orłowskiego: [oryginał w posiadaniu wnuczki Adama, Aliny Szaszkiewicz, Edmonton, Kanada] „39. Adam Salmonowicz.

Urodzony w majątku Remejkiszki, koło miasta Oszmiana pod Wilnem. Najpierw ukończył szkołę realną (7 klasową) w Wilnie. Następnie rozpoczął studia w uniwersytecie w Moskwie na wydziale rolniczym, ale jeszcze w pierwszym roku studiów został aresztowany za przynależność do ruchu wolnościowego studentów. Został skazany na więzienie i siedział razem z Józefem Piłsudskim, późniejszym Naczelnikiem i Marszałkiem Państwa Polskiego. Po zwolnieniu z więzienia utracił prawo na dalsze studia w Rosji, wobec czego wyjechał do Austrii i w Dublinach studiował w uniwersytecie nadal rolnictwo. W roku 1887 po ukończeniu studiów i uzyskaniu dyplomu, powrócił do majątku Remejkiszki i zajął się gospodarką. Wśród starych dokumentów posiadam jego pracę dyplomową i dyplom. [obecnie w pos. A. Szaszkiewicz] Ożenił się z Józefą Arcisz, z zawodu dentystką, która jednak nie pracowała w tym zawodzie, lecz zajęła się gospodarką domową w majątku. Adam sprzedał część majątku i spłacił otrzymanymi pieniędzmi brata Gustawa. Gospodarzył na pozostałych 555 hektarach. W tym było ziemi ornej 310 hektarów, a pozostałe 245 hektarów to lasy, łąki i nieużytki. I wojna światowa zmusiła Adama z żoną do opuszczenia majątku i do wędrowki po Rosji. Najdłużej mieszkali w Mińsku. Podczas ich nieobecności Niemcy spalili dwór i niektóre budynki gospodarcze. Część jednak pozostała. Już po skończonej wojnie polsko-bolszewickiej, w wolnej Polsce, Adam z żoną wrócili do majątku. Gospodarkę majątku musieli rozpocząć od początku - z niczego. Adam jednak potrafił zaciągnąć i potem spłacić długi, uruchomić fabrykę krochmalu z kartofli, oraz wytwórnię żółtych serów i doprowadzić gospodarkę do kwitnącego stanu. Polskie władze państwowe postanowiły odznaczyć go złotym krzyżem zasługi za prowadzenie wzorowego gospodarstwa. Jednakże Adam nie przyjął tej odznaki, tłumacząc odmowę tem, że on prowadził gospodarzkę z myślą o sobie, więc mu się nie należy krzyż zasługi.

Adam postanowił cały swój majątek po śmierci przekazać, jako krewnemu, Lechowi Orłowskiemu, którego w tym celu usynowił w 1935 roku. Nie wyjeżdżał prawie nigdy z majątku. Wszystkie sprawy urzędowe załatwiał mu Lech Orłowski. Jednakże w czasie okupacji bolszewickiej zmuszony był opuścić majątek. Zimą 1940 roku spędził w Oszmianie. Po zajęciu terenów przez Niemców, wrócił do Remejkiszek i tam zmarł w wieku lat 81”.

- w archiwum domowym w Remejkiszkach było m.in. 4-tom. dzieło "Silva rerum" Ksawerego Marszyckiego

Wileński Dziennik Wojewódzki nr 1(97) z dn. 15.01.1929 r.

13. Na skutek wniosku przedstawionego zgodnie z p. b) art. 20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.VI 1927 r. (Dz. Ust. Nr. 57 poz. 504) wydaje się na zasadzie p. d) art. 19 i p. g) art. 26 wspomnianego rozporządzenia następujące

o r z e c z e n i e:

las majątku „Remejkiszki“, gm. holszańskiej, pow. oszmiańskiego, własność Adama Salmonowicza o obszarze 14,4 ha uznaje się za las ochronny.

Od orzeczenia tego w myśl art. 35 rozporządzenia z dnia 24.VI 1927 r. prawo odwołania nie służy.

Wilno, dn. 18 grudnia 1928 r.

L. VII—12490/772.

- w l. 30-tych w Remejkiszkach działała „Fabryka Krochmalu Ziemniaczanego Br. A. A.*) Salmonowiczów”
- patrz: WYTWÓRCZOŚĆ CHEMICZNA w POLSCE, wyd. Związku Przemysłu Chemicznego RP, Warszawa, 1937

*) braci Adama i Augustyna

- **Pełna lista majątków kresowych i ich właścicieli, stan na 1 września 1939 r.**

nazwa majątku	powiat	gmina	nazwisko właściciela
Remejkiszki	Oszmiana	Holszany	Salmonowicz Adam

- w archiwum Aliny Szaszkiewicz (Edmonton, Kanada) – oryginały wielu dokumentów, zdjęcia osób, budynków i wnętrz dot. Remejkiszek